

SCHEMALÄGG FLER IDROTTSLEKTIONER ENLIGT BUNKEFLOMODELLEN

Idrottsundervisning varje dag i skolan förbättrar enligt vetenskaplig utvärdering elevers motorik, skelett och skolprestationer. Elever och föräldrar bör protestera när idrottsundervisning ersätts av rastaktivitet eller promenader, menar forskare och andra som arbetar professionellt med barns och ungdomars hälsa.

Läroplanens värdegrund framgår att "skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för skoldagen". På Malmö stads hemsida presenteras en rad konkreta förslag för hur elever ska få "utveckla sin fysiska, sociala och psykiska förmåga att vilja, våga och kunna vara aktiv genom hela livet". Samtliga förslag handlar om rörelse på raster, aktiva klassrum eller rörelse i anslutning till skoldagen. Skolans idrottsundervisning nämns inte med ett ord. Det är märkligt!

Det var ju just i Malmö som Bunkeflomodellen med utökad idrottsundervisning genomfördes. Resultaten visade att elever som hade daglig idrottsundervisning och vid behov extra motorikstöd förbättrade såväl motorik, skeletthälsa som skolprestationer. Dessutom blev en högre andel elever behöriga att söka till gymnasiet än elever som hade idrottslektioner endast två gånger per vecka.

Malmö stads arbete för en socialt hållbar utveckling bygger på Malmökommissionens förslag och rekommendationer. Syftet är att minska ojämlikheter i hälsa i Malmö. Ett av åtgärdsförslagen innebär att utreda hur Bunkeflomodellen kan integreras i Malmö grundskolor, vilket kopplas till målet: "Alla barn i Malmö som slutför grundskolestudier ska uppnå behörighet till fortsatta studier på gymnasiets högskole- eller yrkesförberedande program". Hälsoekonomiska analyser av Bunkeflomodellen visar att daglig idrott och hälsa i alla Malmö grundskolor skulle öka potentiellt produktionsvärde med 59 miljoner kronor under en tioårsperiod efter avslutad grundskola. Dessutom skulle stadens sjukvårdskostnader minska med 56 miljoner kronor. En investering per elev

” Resultaten visade att elever som hade daglig idrottsundervisning och vid behov extra motorikstöd förbättrade såväl motorik, skeletthälsa som skolprestationer.”

med 4 600 kronor skulle alltså ge staden ekonomiska vinster motsvarande 38 000 kronor per elev. Malmökommissionen rekommenderar att skolämnet idrott och hälsa förstärks för alla elever i Malmö. Trots detta valde kommunstyrelsen att inte ens utreda hur Bunkeflomodellen skulle kunna integreras i Malmö grundskolor. I Danmarks skollag skrevs daglig motion in på schemat för alla danska skolelever 2014. Varför inte i Sverige? Det är inte otänkbart att utökad idrottsundervisning och motorikstöd skulle ge liknande pedagogiska och hälsoekonomiska vinster var som helst i Sverige, det vill säga 38 000 kronor per elev tio år efter avslutad skolgång.

Elever och föräldrar:

Protestera när idrottsundervisning ersätts av rastaktivitet eller promenader. Promenader har visat sig vara den fysiska aktivitet som elever tycker allra minst om.

Protestera när idrottsundervisning ersätts av aktivitet i klassrum. Det är fel när lärare åläggs att undervisa i ett ämne de inte har utbildat sig för.

Rörelse i klassrum och på raster i all ära, men kan det ersätta undervisning av utbildade idrottslärare? Alla vet väl att inte alla lärare brinner för fysisk aktivitet. Lärarna är ju redan i dag överbelastade. Hur ska de hinna med att också planera och undervisa i ett ämne de inte har utbildning för? Inte alla elever har rörelseförutsättningar och motivation att delta i fysiska rörelselekar. I idrottslärares uppdrag ingår att skapa förutsättningar för alla elever att uppleva rörelseglädje, utveckla en god kroppsuppfattning och tilltro till sin egen fysiska förmåga. Ett särskilt ansvar är att observera elever med en otränad, oerfaren motorik och att stötta elever i behov av särskilt motorikstöd. För enskilda elever kan bristen på idrottsundervisning och stöd i motorisk utveckling få långtgående negativa effekter.

Det är alltför många som känner igen sig i denna beskrivning: ”Jag tillhör tyvärr kategorin som brännbollslaget ’fick på köpet’ eftersom jag var kvar till sist. Jag skolkade mig igenom gympan från sjuan och uppåt och har alltid ansett mig som helt värdelös vad gäller fysiska aktiviteter.”

Det är helt onödigt och oacceptabelt att många elever lider sig igenom skolan utan att få stöd och hjälp med grundläggande motoriska basfärdigheter, något som skulle kunna öka motivationen att vara fysiskt aktiv! I idrottslärares kompetens och erfarenhet finns en stor utnyttjad potential när det gäller att utveckla elevers fysiska, sociala och psykiska förmåga att vilja, våga och kunna vara aktiv genom hela livet. Utnyttja den och schemalägg fler idrottslektioner enligt Bunkeflomodellen! ☐

Ingegerd Ericsson, *docent i idrottsvetenskap vid Malmö universitet*
Siv Eriksson, *fd ordförande i Svenska Gymnastiklärarsällskapet södra distrikt*

Patrik Grahn, *professor i landskapsarkitektur, inriktning miljöpsykologi och hälsodesign vid SLU, Sveriges lantbruksuniversitet*
Peik Gustafsson, *docent i barn- och ungdomspsykiatri vid medicinska fakulteten på Lunds universitet*

Per Gärdsell, *docent i ortopedi vid medicinska fakulteten på Lunds universitet*

Magnus Karlsson, *professor i ortopedi vid medicinska fakulteten på Lunds universitet*

Linda Liljedahl, *universitetsadjunkt i idrottsvetenskap vid Malmö universitet*

Helene Rafstedt Johnsson, *skolsköterska i Lund*

Erik Skärbäck, *professor i översiktlig planering vid SLU, Sveriges lantbruksuniversitet*

Gunilla Thernlund, *doktor i medicinsk vetenskap, specialist i barn- och ungdomspsykiatri vid Lunds universitet*